

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/48/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1619201544
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1619201544.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Ivany Štiffovej a JUDr. Romana Bolebrucha, v spore žalobcu: Rozhlas a televízia Slovenska, Mlynská dolina, Bratislava, IČO: 47 232 480, proti žalovanému: W. N., nar. XX.X.XXXX, E. B.O. XXXX, E. B., o zaplatenie 463,89 eura, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Malacky č. k. 4C/20/2019-40, zo dňa 25.11.2019, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku mení tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 301,60 eura, do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalobcovi priznáva proti žalovanému plný nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 162,29 eura do troch dní od právoplatnosti rozsudku; vo zvyšnej časti žalobu zamietol; žalovanému náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 1.7.2019 domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 462,44 eura, úhrady poštových sadziieb spojených s vymáhaním vo výške 1,45 eura a náhrady trov konania. Uviedol, že je verejnoprávnou inštitúciou zriadenou na základe zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Aktívna vecná legitímácia na podanie tohto návrhu mu vyplýva z § 4 ods. 1 a § 10 ods. 5 zákona č. 340/2012 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o úhradách za služby verejnosti“). Žalovaný je zo zákona platiteľom úhrady za služby verejnosti podľa § 3 písm. a), vo výške 4,64 eura podľa § 6 ods. 1 s periodicitou platenia úhrad: mesačná v zmysle § 7 cit. zákona. Žalobca kontrolou úhrad v zmysle § 8 zákona o úhradách verejnosti zistil, že žalovaný ku dňu podania žaloby nezaplatil úhradu za kontrolované obdobie od 1.2.2011 do 31.1.2019. Písomnou výzvou zo dňa 10.1.2019 odoslanou prostredníctvom pošty, vyzval žalovaného na zaplatenie omeškanej úhrady a na zaplatenie poštových sadziieb súvisiacich s odoslaním výzvy. Nakoľko žalovaný nezaplatil úhradu a poštovné sadzby v lehote 30 dní od doručenia uvedenej výzvy, je povinný zaplatiť aj pokutu v zmysle § 10 ods. 3 cit. zákona vo výške 17 eur. Dlh žalovaného na úhrade predstavuje sumu vo výške 445,44 eura v kontrolovanom období od 1.2.2011 do 31.1.2019. V zmysle cit. zákona tak pohľadávka žalobcu pozostáva zo sumy 462,44 eura (istina vo výške 445,44 eura + pokuta 17 eur) a zaplatených poštových sadziieb vo výške 1,45 eura.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštancie pri svojom rozhodovaní vychádzal zo zákonných ustanovení, ktoré citoval; vzťah medzi žalobcom a žalovaným posudzoval ako spotrebiteľský vzťah, hoci tento vzťah priamo nevznikol tým najbežnejším spôsobom, a to zmluvou. Poukázal na argumentáciu uvedenú v rozsudku Krajského súdu v Prešove

z 27.6.2018, sp. zn. 23Co/100/2017, z ktorého vyplýva, že „nemožno prehliadať skutočnosť, že podmienkou jeho vzniku je uzavretie „štandardnej“ spotrebiteľskej zmluvy. Ak teda tento „pridružený vzťah“ má byť nejakým spôsobom právne posúdený, zrejme musí byť posúdený v súlade s prvotnou zmluvou (o dodávke elektriny), od ktorej sa odvíja a ktorá spotrebiteľskou zmluvou nepochybne je. Záver o spotrebiteľskej povahe právneho vzťahu medzi sporovými stranami podporujú aj argumenty právnej logiky, konkrétne argumentum a contrario. Ak by súd prijal právny záver, v zmysle ktorého RTVS nemá postavenie dodávateľa, poprel by tým judikatúru Súdneho dvora Európskej únie o vymedzení dodávateľa v prípadoch poskytovania služieb verejnoprávnymi korporáciami (napr. C-147/16).“ Okrem toho súd prvej inštancie poukázal na argumentáciu obsiahnutú v rozsudku Krajského súdu v Prešove z 18.12.2018 sp. zn. 6Co/48/2018, podľa ktorého „existuje súvislosť medzi službou verejnoprávneho vysielania a sporným poplatkom, či úhradou (tiež „koncesionársky poplatok“), aj keď povinnosť zaplatiť tento poplatok nevyplýva z bezprostredného poskytnutia služby, ktorej priamu hodnotu by tento poplatok či úhrada predstavovala, ale tento poplatok súvisí výlučne s uzavretou zmluvou o dodávke elektrickej energie bez prípadnej súvislosti s preukázanou držbou televízneho prijímača, či rozhlasového aparátu. Samotný prístup k takejto službe, tiež možno povedať, že je voľným a nepodlieha zaplateniu tohto poplatku, ako v prípade napr. zaplatenia poplatku za službu prijímania kódovaných televíznych staníc, kedy až zakúpením príslušného kódovacieho zariadenia možno sledovať takéto televízne vysielanie. Ak by sa mala dať odpoveď na povahu vzťahu čo možno najstručnejšie, tým elementárnym dôvodom na podporu spotrebiteľskej povahy veci je fakt, že aj v prípade RTVS - vysielacej služby ide o službu, a ak ju žalovaná neprijala na obchodné účely (tiež profesiu či zamestnanie), tak ide čisto o spotrebu služby. Samotný fakt, že zákonodarca nezvolil zmluvný systém, napr. povinné zmluvné prijímanie predmetnej vysielacej služby, nemôže byť prekážkou pre to, aby státisíce občanov stratili status konzumentov služby. Naopak, svojim spôsobom legislatívne vnútenie televíznej a rozhlasovej služby je jedna z okolností, ktoré majú potenciál ovplyvniť v budúcnosti posudzovanie obchodných praktík RTVS, či nie sú nekalé. Ako RTVS priznáva, aj keď len sčasti, predsa len aj ona podniká a robí tak v rámci poskytovania služby širokým vrstvám obyvateľstva.“

3. Súd prvej inštancie sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom vysloveným v rozsudkoch Krajského súdu v Prešove, na ktoré poukázal. Považoval za nesporné, že povinnosť žalovaného platiť úhrady za služby poskytované žalobcom v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania vznikla tak, že žalovaný je evidovaný dodávateľom elektriny ako odberateľ elektriny v domácnosti, v byte alebo v rodinnom dome. V spore nebolo tvrdené ani preukázané, že by žalovaný pri uzatváraní zmluvy o dodávke elektriny konal v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, teda že by nevystupoval ako spotrebiteľ. Ak je potom zmluva o dodávke elektriny spotrebiteľskou zmluvou, tak aj právny vzťah, ktorý z nej vyplýva, t. j. povinnosť žalovaného platiť úhrady za služby žalobcovi, je spotrebiteľským právnym vzťahom.

4. Ďalej poukázal na to, že zákonom č. 343/2018 Z. z. zo dňa 27.11.2018 sa zmenil Občiansky zákonník tak, že za § 54 sa vložil nový § 54a, ktorý znie: „Premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy nemožno vymáhať a ani ho platne zabezpečiť; ustanovenie § 151j ods. 2 tým nie je dotknuté. Zmeniť obsah premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy, nahradiť ho novým právom alebo obnoviť jeho vymáhateľnosť možno len na základe právneho úkonu dlžníka, ktorý o premlčaní vedel“. Týmto zákonom bola do Občianskeho zákonníka vložená dvadsiata štvrtá hlava s názvom Prechodné ustanovenia § 879 v znení: „Konanie, predmetom ktorého je pohľadávka vzniknutá zo spotrebiteľskej zmluvy, začaté pred účinnosťou tohto zákona, sa dokončí podľa doterajších predpisov.“ Tento zákon je účinný dňom vyhlásenia, teda dňa 5.12.2018.

5. Následne skonštatoval, že žaloba bola podaná dňa 1.7.2019, teda v čase účinnosti § 54a Občianskeho zákonníka, preto najprv ex offio skúmal, či právo, ktoré si uplatňuje žalobkyňa v danom prípade, nie je premlčané.

6. Vzhľadom na dátum podania žaloby 1.7.2019 uzavrel, že v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka je premlčané právo žalobkyne na zaplatenie úhrad splatných pred 1.7.2016. Za premlčané preto nepovažoval právo žalobkyne na zaplatenie úhrady za obdobie od júla 2016 až do januára 2019 v celkovej výške 143,84 eura (4,64 eura x 31 mesiacov).

7. K námietke žalovaného, že nie je vlastníkom televízie, ani rozhlasu a že od októbra 2018 poberá plný invalidný dôchodok uviedol, že sa stotožnil s argumentáciou žalobkyne, že úhradu sú platitelia

povinní žalobkyni platiť bez ohľadu na to, či využívajú jej služby alebo nie, resp. či vlastní televízny alebo rozhlasový prijímač alebo nie. V zmysle § 3 písm. a) zákona o úhradách za služby verejnosti je totiž platiteľom úhrady fyzická osoba, ktorá je evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome. Žalovaný pritom sám tvrdil, že je odberateľom elektriny. Taktiež sa stotožnil s názorom žalobkyne, že pokiaľ žalovaný svoje tvrdenie, že je poberateľom invalidného dôchodku v zmysle § 9 ods. 6 písm. d) zákona o úhradách za služby verejnosti žalobkyni neoznámil a nepreukázal, nárok na zníženie sadzby úhrady na polovicu podľa § 6 ods. 3 písm. a) uvedeného zákona mu za obdobie do 31.1.2019 vzniknúť nemohol.

8. Považoval za nesporné, že žalovaný úhradu vo výške 143,84 eura spolu s poštovou sadzbou 1,45 eura žalobcovi nezaplatil, súd prvej inštancie preto žalobcovi priznal sumu 145,29 eura ako dôvodne uplatnenú. Keďže žalovaný nezaplatil úhradu a poštové sadzby v lehote do 30 dní od doručenia výzvy žalobcu v zmysle § 10 ods. 3 zákona o úhradách za služby verejnosti uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi aj pokutu vo výške 17 eur. Celkovo tak žalovaného zaviazal v zmysle § 12, § 3 písm. a), § 4 ods. 1, § 6 ods. 1 veta prvá, ods. 3 písm. a), § 9 ods. 6 písm. d), § 7 ods. 1, ods. 2, § 10 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5 zákona o úhradách za služby verejnosti, § 52 ods. 1 až 4, § 52 ods. 1, ods. 4, § 54a, § 100 ods. 1, § 101 Občianskeho zákonníka na zaplatenie sumy 162,29 eura a vo zvyšnej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

9. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 C. s. p., pričom vychádzal z toho, že predmetom konania bola suma 463,89 eura; žalobca bol procesne úspešný v sume 162,29 eura, t. j. v rozsahu 34,98 %. Vo zvyšnej časti 301,60 eura bol úspešný žalovaný, čo predstavuje 65,02 %. Žalovanému tak vznikol nárok na náhradu trov konania v rozsahu 30,04 %. Keďže mu však v konaní žiadne trovy nevznikli, súd mu ich náhradu nepriznal (viď R 72/2018).

10. Proti zamietajúcemu výroku a proti výroku o trovách konania podal žalobca odvolanie a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch zmeniť a žalobe vyhovieť. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie, ktorý napadnutý rozsudok odôvodnil aplikáciou ustanovení § 52 až 54a a § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka tým, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným je spotrebiteľským vzťahom, hoci nevznikol najbežnejším spôsobom - zmluvou, pričom poukázal na sporné odôvodnenie Krajského súdu v Prešove z rozsudku vo veci sp. zn. 23Co/100/2017, zo dňa 27.6.2018.

11. Dal do pozornosti skutočnosť, že súd prvej inštancie nepopiera, že vzťah medzi žalobcom a žalovaným nie je založený na zmluvnom základe, pričom však ustanovenia § 52 - 54a Občianskeho zákonníka, judikatúra Súdneho dvora Európskej únie, ako aj Smernica 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách atď., na ktorých súd prvej inštancie zakladá svoje právne úvahy, sa vzťahujú na spotrebiteľské zmluvy (označenie piatej hlavy Občianskeho zákonníka znie „spotrebiteľské zmluvy“; konštrukcia všetkých ustanovení, na ktoré prvostupňový súd odkazuje, obsahuje pojem „spotrebiteľská zmluva“ a pod.)“ Poukázal na skutočnosť, že právny vzťah medzi dodávateľom elektriny (tretí subjekt) a odberateľom elektriny (žalovaný), a právny vzťah medzi žalovaným a žalobcom sú dva rozdielne právne vzťahy, ktorých existencia má rôzny pôvod a základ. Zatiaľ čo pri prvom spomenutom je právnym titulom vzniku právneho vzťahu zmluva, kde zmluvné strany vystupujú v postavení dodávateľa a odberateľa (spotrebiteľa), pri druhom spomenutom je právnym titulom vzniku zákon o úhrade za služby verejnosti, pri ktorom oba subjekty, tak žalobca, ako aj žalovaný plnia povinnosti stanovené zákonom. Ide o dva rôzne a rozdielne právne vzťahy založené dvoma rôznymi a rozdielnymi právnymi titulmi, ktorých postavenie subjektov, obsah a pod. sú diametrálne odlišné bez ohľadu na skutočnosť, že jednou zo zákonných podmienok vzniku právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným je existencia zmluvy o dodávke energie s tretím subjektom. Skutočnosť, že podmienkou vzniku povinnosti platiť úhradu zo strany fyzickej osoby je evidencia fyzickej osoby v evidencii odberateľov elektriny zo strany dodávateľa elektriny, popri splnení ďalších zákonných predpokladov, predstavuje stále zákonný titul a nie zmluvný titul vzniku právneho vzťahu. Z uvedeného dôvodu žalobca nepokladá za logický, správny a zákonný konštrukt súdu prvej inštancie, podľa ktorého v prípade vzťahu medzi žalobcom (RTVS) a žalovaným (platiteľ) ide o „pridružený vzťah“, ktorý je nutné posudzovať ako spotrebiteľský z dôvodu existencie spotrebiteľskej zmluvy o dodávke elektriny. Ako bolo spomenuté, zákon o službách verejnosti definuje platiteľa fyzickú osobu ako osobu, ktorá je

evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre spotrebu v byte alebo rodinnom dome a nie ako osobu, ktorá má uzatvorenú zmluvu o odbere elektriny.

12. Okrem uvedeného, členovia senátu Krajského súdu v Prešove, na ktorý sa súd prvej inštancie odvoláva, nerozhodli vo veci sp. zn. 23Co/100/2017 jednohlasne, ale sporný rozsudok krajského súdu zo dňa 27.6.2018 bol vyneseny za súčasného zaujatia odlišného stanoviska jedného z členov senátu, ktoré v odvolaní citoval.

13. Ak teda súd prvej inštancie považoval pri posudzovaní veci na jednej strane za podstatný fakt, že bola uzatvorená spotrebiteľská zmluva medzi dodávateľom elektrickej energie a jej odberateľom, rozvíjajúc svoju právnu úvahu odvolaním sa na európsku a vnútroštátnu legislatívu, ktorá sa vzťahuje na spotrebiteľské zmluvy, avšak v prípade právneho vzťahu medzi platiteľom a vyberateľom zákonnej úhrady nepovažoval za nevyhnutnosť existenciu platne uzatvorenej zmluvy, ignorujúc fakt, že právnym titulom právneho vzťahu je samotný zákon, vykazuje právna úvaha súdu prvej inštancie významné logické nezrovnalosti, s ktorými sa súd prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadal. Tieto nezrovnalosti spôsobujú arbitrárnosť výrokov rozhodnutia a tým i jeho nezákonnosť.

14. Pokiaľ súd prvej inštancie odkazuje ďalej na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-147/16, k tomuto uviedol, že predmetný rozsudok sa týkal sporu medzi vzdelávacím zariadením na jednej strane a študentkou zariadenia na strane druhej, vo veci splatenia študijných poplatkov a ďalších nákladov, ktoré však vo vzťahu k prejednávanej veci majú odlišný charakter už len vzhľadom na fakt, že právny titul vzniku právneho vzťahu medzi účastníčkou konania a vzdelávacou inštitúciou bol založený na zmluvnom základe - na dohode zmluvných strán.

15. Nesúhlasil s právnymi názormi súdu prvej inštancie, ktoré vychádzajú z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/48/2018, zo dňa 18.12.2018; tieto považuje za nesprávne, nelogické, spôsobujúce arbitrárnosť rozhodnutia a jeho nezákonnosť. V prípade, ak by sa ustálila rozhodovacia prax v súlade s vyššie uvedenými právnymi závermi Krajského súdu v Prešove (ktoré nie sú potvrdené rozhodovacou praxou ďalších zo sústavy súdov SR), mohlo by byť konštatované ad absurdum, že spotrebiteľmi sú všetci občania Slovenskej republiky vo vzťahu k Slovenskej republike z dôvodu, že uhrádzajú zákonom stanovené dane, prostredníctvom ktorých je zo strany Slovenskej republiky zabezpečované poskytovanie rôznych služieb pre občana, resp. zabezpečovanie elementárneho chodu štátu. Okrem uvedeného, nie je zrejmé, čo mal súd prvej inštancie na mysli v časti právnej úvahy, ktorú prevzal z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/48/2018, zo dňa 18.12.2018, kde sa uvádza, že legislatívne vnútenie televíznej a rozhlasovej služby je jedna z okolností, ktoré majú potenciál ovplyvniť budúce posudzovanie obchodných praktík RTVS. V danej veci považoval za nutné podotknúť, že charakter i výška poplatku/úhrady, je výsledkom normotvornej činnosti najvyššieho zákonodarného orgánu Slovenskej republiky - Národnej rady Slovenskej republiky rovnako, ako dôvod úhrady, platiteľ úhrady a aj vyberateľ úhrady a pod. V danej veci neexistuje žiaden priestor pre svojvoľu žalobcu a teda pre eventualitu výskytu nekalých obchodných praktík. Taktiež považoval za potrebné uviesť, že eventuálny vzájomný rozpor vnútroštátnej legislatívy, prípadne vnútroštátnej legislatívy s legislatívou jej nadradenou, nie je predmetom tohto konania a nie je ani v kompetencii súdu prvej inštancie, ani krajského súdu, na ktorý sa súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení odvoláva.

16. Pozornosť odvolacieho súdu upriamil na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR zo dňa 1.6.2020, sp. zn. 4 Cdo 106/2018, podľa ktorého: „ŠFRB je osobitný subjekt zriadený zákonom, prostredníctvom ktorého štát realizuje svoju bytovú politiku zákonom upravenými nástrojmi... Jeho činnosť nemá atribúty podnikateľskej činnosti podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, nevykonáva činnosť za účelom dosiahnutia zisku, ale realizuje podporu štátu v oblasti bytovej politiky. Otázkou zostáva, či ŠFRB má aj v takomto prípade postavenie dodávateľa. Ako už dovolací súd konštatoval, posúdenie toho, či ide o dodávateľa je nutné vnímať aj v súvislostiach právnej úpravy a judikatúry práva EÚ. Odvolací súd v napadnutom rozsudku poukázal na smernicu Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej „Smernica 93/13/EHS“) a to čl. 2 písm. c), v ktorom je uvedená definícia dodávateľa, resp. predajcu „predajca alebo dodávateľ znamená akúkoľvek fyzickú alebo právnickú osobu, ktorá v zmluvách podliehajúcich tejto smernici koná s cieľom vzťahujúcim sa k jeho obchodu, podnikaniu alebo povolaniu bez ohľadu na to, či má verejnú alebo súkromnú formu vlastníctva.“ Zdôraznil, že sa môže jednať o akúkoľvek právnickú osobu, bez ohľadu na to, či ide o súkromnú,

alebo verejnú osobu. Dovolací súd s týmto záverom súhlasí, no zároveň, rovnako ako dovolateľ, považuje za nutné poukázať na to, že takéto chápanie osoby dodávateľa sa vzťahuje na zmluvy, ktoré podliehajú tejto smernici. Podľa čl. 1 bod 2. tejto smernice „zmluvné podmienky, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia a ustanovenia alebo zásady medzinárodných dohovorov, ktorých sú členské štáty alebo spoločenstvo zmluvnou stranou, najmä v oblasti dopravy, nepodliehajú ustanoveniam tejto smernice.“ Do rozsahu tejto smernice nespádajú zmluvné podmienky, ktoré odrážajú zákonné alebo regulačné ustanovenia konkrétneho štátu. ŠFRB nemôže pri poskytovaní podpory bývania vo forme úveru uplatniť „voľnú úvahu“, ale je povinný dodržať zákonom stanovené pravidlá... ..V tomto prípade dovolací súd dospel k záveru, že na takto zákonom regulované uzatvárané zmluvy o úvere sa uvedená smernica nevzťahuje a nemožno z nej vychádzať pri výklade pojmu dodávateľa vo vzťahu k ŠFRB... ..Žalobca je tak inštitútom sui generis, slúži ako ekonomický nástroj bytovej politiky štátu. Ochrana spotrebiteľa sa má primárne uplatniť proti nekalým praktikám dodávateľov, ktoré sa pri realizovaní podpory štátom vylučujú... ..ŠFRB... si nemôže v zmluvách... dohodnúť podmienky, ktoré by nemali oporu v zákone. Ako už bolo konštatované, dodávateľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Na základe vyššie uvedených špecifik ŠFRB nevykonáva podnikateľskú ani obchodnú činnosť, tak ako to má na mysli náš právny poriadok. Keďže však ochranu spotrebiteľa je nutné vnímať aj v súvislostiach právnej úpravy a judikatúry práva EÚ, teda v zmysle cieľov komunitárneho práva, bolo nutné posúdiť, či ŠFRB je možné chápať ako dodávateľa v zmysle chápania tohto pojmu cez optiku komunitárneho práva. Ani v tomto prípade nemožno dospieť k záveru, že ŠFRB spĺňa pojmové znaky dodávateľa podľa ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Možno tak konštatovať, že ŠFRB je osobitný subjekt zriadený zákonom na realizáciu podpory štátu v oblasti bytovej politiky zákonom upravenými nástrojmi, pri ktorej nemá postavenie dodávateľa podľa ustanovenia § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka a ním uzatvorené zmluvy pri realizácii podpory štátu v oblasti bytovej politiky nemajú charakter spotrebiteľskej zmluvy v zmysle ustanovenia § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z vyššie uvedeného je súd presvedčený, že posudzovaný právny vzťah vznikajúci nie zmluvne, ale priamo zo zákona, celý normovaný verejnoprávnym predpisom bez možnosti žalobcu ho akýmkoľvek spôsobom modifikovať, nie je spotrebiteľským právnym vzťahom.“ Zároveň poukázal aj na právny názor uvedený v rozsudku Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co 282/2017, zo dňa 31.10.2017.

17. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že nič nevlastní okrem elektriny, je ťažko invalidný a taktiež aj jeho matka, ktorá je od mlada tiež invalidná; sú odkázaní na cudziu pomoc, žiadal o overenie ich zdravotných stavov.

18. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C. s. p.) preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario C. s. p., keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C. s. p.). Rozsudok verejne vyhlásil 29.6.2021 (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 3 C. s. p.).

19. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 532/2010 Z. z. o Rozhlase a televízii Slovenska a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 532/2010 Z. z.“) zriaďuje sa Rozhlas a televízia Slovenska ako verejnoprávna, národná, nezávislá, informačná, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia, ktorá poskytuje službu verejnosti v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania (ďalej len "vysielanie").

20. Podľa § 20 ods. 1 písm. a) zákona č. 532/2010 Z. z. príjmy Rozhlasu a televízie Slovenska sú úhrada za služby verejnosti v oblasti vysielania poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska podľa osobitného predpisu.

21. Podľa § 3 písm. a) zákona o úhrade za služby verejnosti je platiteľom úhrady fyzická osoba, ktorá je evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome.

22. Podľa § 3 písm. a) zákona č. 68/2008 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom a o zmene a doplnení niektorých zákonov Národná rada Slovenskej

republiky účinného do 31.12.2012 platiteľ úhrady je fyzická osoba, ktorá je koncovým odberateľom elektriny v odbernom mieste, z ktorého sa odoberá elektrina pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome.

23. Podľa § 12 ods. 1 prechodné ustanovenia zákona o úhrade za služby verejnosti platiteľ podľa § 3 písm. a) zákona č. 68/2008 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nebol k 31. decembru 2012 oslobodený od povinnosti platiť úhradu podľa § 5 ods. 1 alebo neplatil zníženú sadzbu úhrady podľa § 6 ods. 2 zákona č. 68/2008 Z. z. o úhrade za služby verejnosti poskytované Slovenskou televíziou a Slovenským rozhlasom a o zmene a doplnení niektorých zákonov, sa považuje za platiteľa podľa § 3 písm. a).

24. Podľa § 4 ods. 1 zákona o úhrade za služby verejnosti, je vyberateľom úhrady a príjemcom úhrady Rozhlas a televízia Slovenska.

25. Právne posúdenie veci je činnosť súdu, spočívajúca v subsumovaní zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, čo vedie k záveru o právach a povinnostiach strán sporu. Právne posúdenie je nesprávne, ak sa súd dopustí pri tejto činnosti omylu, tzn. keď na správne zistený skutkový stav aplikuje nesprávny právny predpis, tiež vtedy, keď síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo zistených skutočností vyvodil nesprávne právne závery.

26. Z obsahu podanej žaloby v danom spore vyplýva, že žalobca proti žalovanému uplatnil nárok na zaplatenie tzv. koncesionárskych poplatkov, ktorých právny základ vyplýva z § 3 písm. a), § 6 a § 7 zákona o úhrade za služby verejnosti, podľa ktorého je každý, s výnimkami v zmysle citovaného zákona, teda aj každá fyzická osoba, ktorá je evidovaná dodávateľom elektriny v evidencii odberateľov elektriny v domácnosti ako odberateľ elektriny v domácnosti v odbernom mieste, pre spotrebu v byte alebo v rodinnom dome, povinná vyberateľovi, ktorým je žalobca, za každý aj začatý kalendárny mesiac zaplatiť úhradu vo výške 4,64 eura, od prvého dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po kalendárnom mesiaci, v ktorom sa osoba stala platiteľom, až do posledného dňa kalendárneho mesiaca, v ktorom osoba prestala byť platiteľom, pričom úhrada je splatná vždy do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca. Žalobca od žalovaného žiada zaplatenie predmetných úhrad neuhradených za obdobie kalendárnych mesiacov od 1.2.2011 do 31.1.2019 (spolu 96 kalendárnych mesiacov), čo pri výške mesačnej úhrady v sume 4,64 eura predstavuje za žalované obdobie spolu sumu 445,44 eura. Súd prvej inštancie žalobcovi nepriznal úhrady za obdobie od 1.2.2011 do 30.6.2016 s poukazom na § 54a Občianskeho zákonníka, pričom žalobca namietal nesprávnu aplikáciu cit. ustanovenia, nakoľko sa v danom prípade nejedná o spotrebiteľský právny vzťah.

27. Podstatou pre vyriešenie sporu v prejednávanej veci tak bolo zodpovedanie otázky, či právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože od vyriešenia tejto otázky závisí, či súd prvej inštancie na vec správne aplikoval § 54a Občianskeho zákonníka.

28. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie dospel k záveru, že Rozhlas a televízia Slovenska ako verejnoprávna, národná, nezávislá, informačná, kultúrna a vzdelávacia inštitúcia zriadená zákonom č. 532/2010 Z. z., ktorá poskytuje službu verejnosti v oblasti rozhlasového vysielania a televízneho vysielania, nemá postavenie dodávateľa podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka; vzťah medzi stranami je založený zákonom, nie zo zmluvného dojednania. Na definovanie právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným ako spotrebiteľského tak chýbajú základné znaky spotrebiteľského právneho vzťahu a to existencia spotrebiteľskej zmluvy a tiež status žalobcu ako dodávateľa plnenia v rámci obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, ktorej zmyslom je produkovanie zisku (§ 52 ods. 1 až ods. 4 Občianskeho zákonníka).

29. Ďalej je potrebné zdôrazniť, že koncesionárske poplatky sú tradičným zdrojom financovania verejnoprávneho rozhlasového a televízneho vysielania, ktorých právny základ a výšku upravuje zákon o úhrade za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska. Koncesionársky poplatok je považovaný za osobitný príspevok na finančné zabezpečenie plnenia zákonom stanovených povinností a úloh žalobcu ohľadom poskytovania verejnej služby. Koncesionárske poplatky nie sú platbou za ponuku programov ani za ich užívanie, teda za sledovanie určitých programov, ale platbou, ktorá sa vzťahuje na každého, kto je odberateľom elektriny. Fyzická osoba i právnická osoba platí za vysielanie formou koncesionárskych poplatkov. Prostredníctvom koncesionárskeho poplatku fyzická

osoba (aj právnická osoba) financuje verejnú službu, ktorá mu je poskytovaná ako občanovi (nie v pozícii spotrebiteľa). Sadzba koncesionárskeho poplatku nie je určená náhodne. Ide o sumu vyjadrujúcu podiel skutočných nákladov nevyhnutných na dodržiavanie programových záväzkov verejnoprávneho vysielateľa (žalobcu), ktorý zo zákona poskytuje službu verejnosti tvorbou a šírením rozhlasových a televíznych programov na celom území SR. Táto verejná služba je charakteristická tým, že je univerzálne určená verejnosti a je financovaná verejnosťou. Súčasný systém financovania žalobcu vychádza zo zákonom stanoveného koncesionárskeho poplatku ako základu jeho financovania verejnými zdrojmi. Fyzická osoba úhradou koncesionárskych poplatkov platí verejnú službu a preto neobstojí argumentácia súdu prvej inštancie, že súdená vec má charakter spotrebiteľského sporu.

30. Záver odvolacieho súdu nie je spôsobilý zmeniť ani poukaz súdu prvej inštancie na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-147/16, nakoľko ako správne podotkol aj žalobca, predmetný rozsudok sa týkal sporu medzi vzdelávacím zariadením na jednej strane a študentkou zariadenia na strane druhej, vo veci splatenia študijných poplatkov a ďalších nákladov; ich právny vzťah bol založený na zmluvnom základe - dohode zmluvných strán, čo však nie je prípad prejednávanej veci.

31. Na uvedenom základe, po zhodnotení vecnej a právnej argumentácie žalobcu v odvolaní, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C. s. p. zmenil a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 301,60 eura (nedoplatok na úhradách za obdobie od 1.2.2011 do 30.6.2016); vychádzajúc pritom v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je viazaný (§ 383 C. s. p.) a ktorý po právnej stránke posúdil inak a preto nemusel opakovať, príp. dopĺňať dokazovanie.

32. O nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie ako aj odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, ods. 2 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1, ods. 2 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobcovi priznal proti žalovanému plný nárok na náhradu trov konania, nakoľko bol v konaní úspešný.

33. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).